

ESER (İSTİSNA) AKDİ MÜŞTERİ BİLDİRME FORMU

Bu form, BDDK Tebliği¹ kapsamında müşterilerin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulmuştur.

1. Akit Türü: Eser (İstisna)

2. Akdin Temel Özellikleri:

Eser akdi, belli bir ücret karşılığında nitelikleri belirlenmiş bir eseri imal ettirmek üzere yapılan akittir.

Eser akdinde; üretici, işveren, akde konu malın cinsi, türü, sıfatı, miktarı, istenilen özellikleri, bedeli, vade ve teslim şartlarının belirli olması, malın katılım bankacılığı prensiplerine uygun olması ve tarafların irade beyanının (icap-kabul) bulunması gerekir. Mevcut ve üretilmiş bir mal eser akdine konu olamaz.

3. Ürün veya Hizmetin Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uygunluğu:

Eser akdi bir alım-satım akdi olup meşruiyeti İslam hukukunun temel prensiplerine dayanmaktadır. Bu kapsamda katılım bankaları tarafından yapılan işlemler faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygundur.

4. Müşterinin Akit Çerçevesindeki Konumu:

Eser akdinde; katılım bankası müşteriye karşı yüklenici, müşteri ise işveren konumundadır. Alt eser akdinde ise; katılım bankası üreticiye karşı işveren, üretici ise alt yüklenici konumundadır.

5. Süreç ve İşleyiş:

Müşteri, üretimi tamamlanmamış bir mal alımına ilişkin finansman talebini katılım bankasına iletir. Katılım bankası, müşteriye limit tahsis eder. Finansman talebi onaylandıktan sonra katılım bankası, doğrudan üreticiye sipariş geçerek veya müşteriye vekil tayin ederek mala ilişkin eser akdini gerçekleştirir. Akabinde katılım bankası üreticiye ödemeyi gerçekleştirir ve başta belirlenen kâr ve vade ile satış yaparak müşteriye borçlandırır. Müşteri malı teslim aldıktan sonra alım-satım konu belgeyi katılım bankasına ibraz eder.

6. Akdin Taraflara Getirdiği Hak ve Yükümlülükler:

Müşteri finansman ödemelerini, eser akdi özelinde oluşturulan ödeme planı çerçevesinde yerine getirmeyi kabul ve beyan eder.

Katılım bankası, usulüne uygun gerçekleştirilen işlemler sonrasında malın üretilmesinden ve bedelinin üreticiye ödenmesinden, müşteri ise katılım bankasına vekâleten malın teslim alımından sorumludur.

Eser akdi, tarafları bağlayıcı olduğundan akdi yapanlar tek taraflı olarak akdi bozamazlar.

¹ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 30 Kasım 2021 tarihli 31675 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan *Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartları Kapsamında Müşterilerin ve Kamuoyunun Bilgilendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*

Yüklenici (banka), malı akitte belirtilen şartlara uygun üretmişse işveren (müşteri) vazgeçemez. Aksi durumda, işverenin (müşteri) bunu reddetme veya olduğu gibi kabul etme hakkı vardır. Ancak taraflar anlaşarak sulh yoluyla malın bedelinde bir indirimde de gidebilirler.

7. Vekâletin Taraflara Doğurduğu Hak ve Yükümlülükler:

Katılım bankası, müşteriye veya üçüncü bir kişiyi eser akdine konu malın katılım bankası adına ürettirilmesi ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek üzere vekil tayin edebilir.

Vekâlete dayalı işlemlerde katılım bankası müşteriye vekil tayin etmeden önce malın müşteriye teslim edilmemiş, müşteri tarafından üreticiye herhangi bir ödeme (peşinat, çek, senet vb.) yapılmamış ve üretici tarafından müşteri lehine alım-satımına konu belgenin (fatura, irsaliye, sözleşme, tapu vb.) düzenlenmemiş olması gerekir.

8. Alım Satım Konu Belgelerin Katılım Bankasına Teslimi:

Müşteri, eser akdine konu malın alım-satımına ilişkin belgelerin ve katılım bankası tarafından talep edilebilecek sair belgelerin birer suretini belirlenen süre içerisinde katılım bankasına teslim etmeyi kabul ve taahhüt eder.

9. Geç Ödeme Durumunda Banka Uygulaması:

Borçların belirlenen tarihlerde ödenmemesi durumunda katılım bankasının gecikme cezası alacağına dair sözleşmeye bir madde konulması faizsiz finans ilkelerine uygundur ancak gecikme cezası olarak alınan bu tutarlardan katılım bankası ve müşteriler faydalanamaz. Tahsil edilen bu tutarlar katılım bankalarının Tekdüzen Hesap Planına göre sınıflandırılarak, faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun şekillerde değerlendirilmektedir.